

**คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง
จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน
มรดกวรรณกรรม ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์**

เมื่อผมอยู่ในครรภ์ของแม่ ผมต้องการให้แม่ได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์ และได้รับความเอาใจใส่ และบริการอันดีในเรื่องสวัสดิภาพของแม่และเด็ก ผมไม่ต้องการมีพี่น้อง มากอย่างที่พ่อแม่ผมมีอยู่ และแม่จะต้องไม่มีลูกที่หนัก

พ่อกับแม่จะแต่งงานกันถูกกฎหมาย หรือธรรมเนียมประเพณีหรือไม่สำคัญ แต่สำคัญที่พ่อกับแม่ต้องอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ทำความอบอุ่นให้ผมและพี่น้อง

ในระหว่าง **2-3** ขวบแรกของผม ซึ่งร่างกายและสมองผมกำลังเติบโตในระยะที่สำคัญ ผมต้องการให้แม่ผมกับตัวผมได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์

ผมต้องการไปโรงเรียน พี่สาวหรือน้องสาวผมก็ต้องการไปโรงเรียน จะได้มีความรู้หากินได้ และจะได้รู้คุณธรรม แห่งชีวิต ถ้าผมสติปัญญาเรียนชั้นสูงๆ ขึ้นไป ก็ให้มีโอกาสเรียนได้ ไม่ว่าจะรวยหรือจน จะอยู่ในเมือง หรือชนบทแร้นแค้น

เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว ผมต้องการงานอาชีพที่มีความหมาย ทำให้ได้รับความพอใจว่าตนได้ทำงานเป็นประโยชน์แก่สังคม

บ้านเมืองที่ผมอาศัยอยู่จะต้องมีชื่อ มีแป ไม่มีการข่มขู่ กดขี่ หรือประทุษร้ายกัน ประเทศของผมควรจะต้องมีความสัมพันธ์อันชอบธรรมและเป็นประโยชน์กับโลกภายนอก ผมจะได้มีโอกาสเรียนรู้ถึง ความคิดและวิชาของมนุษย์ทั้งโลก และประเทศของผมจะได้มีโอกาสรับเงินทุนจากต่างประเทศมาใช้เป็น ประโยชน์แก่ส่วนรวม

ผมต้องการให้ชาติของผมได้ขายผลิตผลแก่ต่างประเทศด้วยราคาอันเป็นธรรม ในฐานะที่ผมเป็นชาวไร่ชาวนา ผมก็อยากมีที่ดินของผมพอสมควรสำหรับทำมาหากิน มีช่องทางได้กู้ยืมเงินมา ขยายงาน มีโอกาสรู้วิธีการทำกินแบบใหม่ๆ มีตลาดดี และขายสินค้าได้ราคายุติธรรม

ในฐานะที่ผมเป็นกรรมกร ผมก็ควรจะมีหุ้นมี ส่วนในโรงงาน บริษัท ห้างร้านที่ผมทำอยู่ ในฐานะที่ผมเป็นมนุษย์ ผมก็ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสืออื่นๆ ที่ไม่แพงนัก จะฟังวิทยุโทรทัศน์ ก็ได้โดย ไม่ต้องทนรบกวนจากการโฆษณามากนัก

ผมต้องการสุขภาพอนามัยอันดี และรัฐบาลจะต้องให้บริการป้องกันโรคแก่ผมฟรีกับการบริการการแพทย์รักษาพยาบาล อย่างถูกต้องดี เจ็บป่วยเมื่อใดหาหมอพยาบาลได้สะดวก

ผมจำเป็นต้องมีเวลาว่างสำหรับเพลิดเพลินกับครอบครัว มีสวนสาธารณะที่เขียวชะอุ่ม สามารถมีบทบาทและชม ศิลปะ วรรณคดี นาฏศิลป์ ดนตรี วัฒนธรรมต่างๆ เทียวงานวัน งานล่องกระทง งานนักขัตฤกษ์ งานกุศลอะไร ก็ได้พอสมควร

ผมต้องการอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ น้ำดื่มบริสุทธิ์สำหรับดื่ม
เรื่องอะไรที่ผมเองไม่ได้ หรือได้แต่ของไม่ดี ผมก็จะขอความร่วมมือกับเพื่อนฝูงในรูปสหกรณ์ หรือสโมสร หรือสหภาพ จะได้ช่วยซึ่งกันและกัน
เรื่องที่ผมจะเรียกร้องข้างต้นนี้ ผมไม่เรียกร้องเปล่า ผมยินดีเสียภาษีอากรให้ส่วนรวมตามอัตรา

ผมต้องการโอกาสที่มีส่วนในสังคมรอบตัวผม ต้องการมีส่วนในการวินิจฉัยโชคชะตาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ

เมื่อผมก็ต้องการโอกาสต่างๆ เช่นเดียวกับผม และเราสองคนควรจะได้ได้รับความรู้และวิธีการวางแผนครอบครัว

เมื่อแก่ ผมและเมียก็ควรได้ประโยชน์ตอบแทนจากการประกันสังคม ซึ่งผมได้จ่ายบำรุงตลอดมา

เมื่อจะตาย ก็ขออย่าให้ตายอย่างโง่ๆ อย่างบ้าๆ คือตายในสงครามที่คนอื่นก่อให้เกิดขึ้น ตายในสงครามกลางเมือง ตายเพราะอุบัติเหตุรถยนต์ ตายเพราะน้ำหรืออากาศเป็นพิษ หรือตายเพราะการเมืองเป็นพิษ

เมื่อตายแล้ว ยังมีทรัพย์สมบัติเหลืออยู่ เก็บไว้ให้เมียผมพอใจในชีวิตของเธอ ถ้าลูกยังเล็ก อยู่ก็เก็บไว้เลี้ยงให้โต แต่ลูกที่โตแล้วไม่ให้ นอกนั้นรัฐบาลควรเก็บไปหมด จะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการบำรุงชีวิตของคนอื่นๆ บ้าง

ตายแล้ว เผาผมเกิด อย่างฝัง คนอื่นจะได้มีที่ดินอาศัยและทำกิน และอย่าทำพิธีรดองในทางศพให้วุ่นวายไป

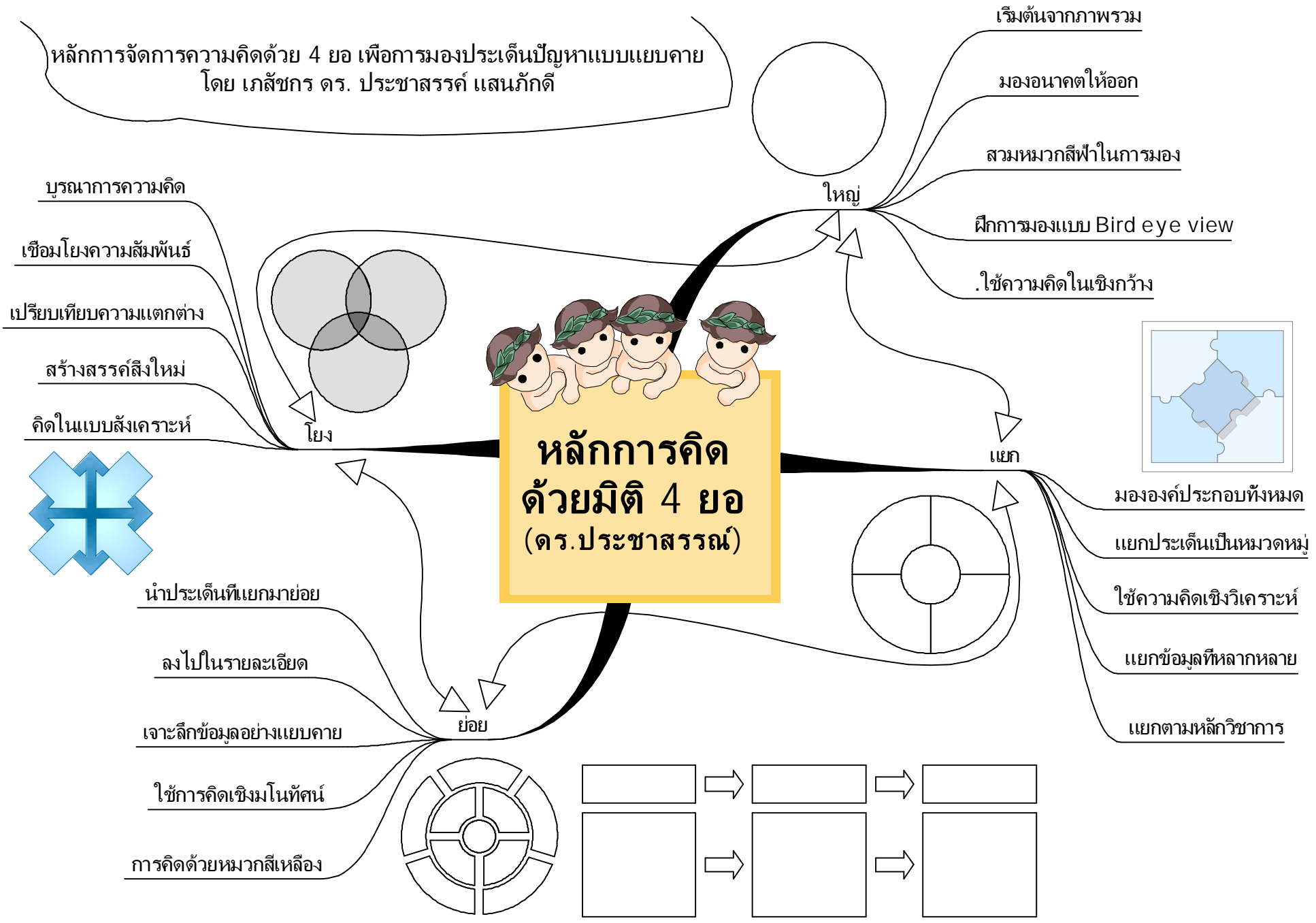
นี่แหละคือความหมายของชีวิต นี่แหละคือการพัฒนาที่จะควรให้เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของทุกคน

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่อุตสาหะอ่านมาจนจบ ขอความสุขสวัสดิ์และสันติสุขจงเป็นของท่านทั้งหลาย และพระท่านกล่าวไว้ดังนี้เกี่ยวกับความสวัสดิ์

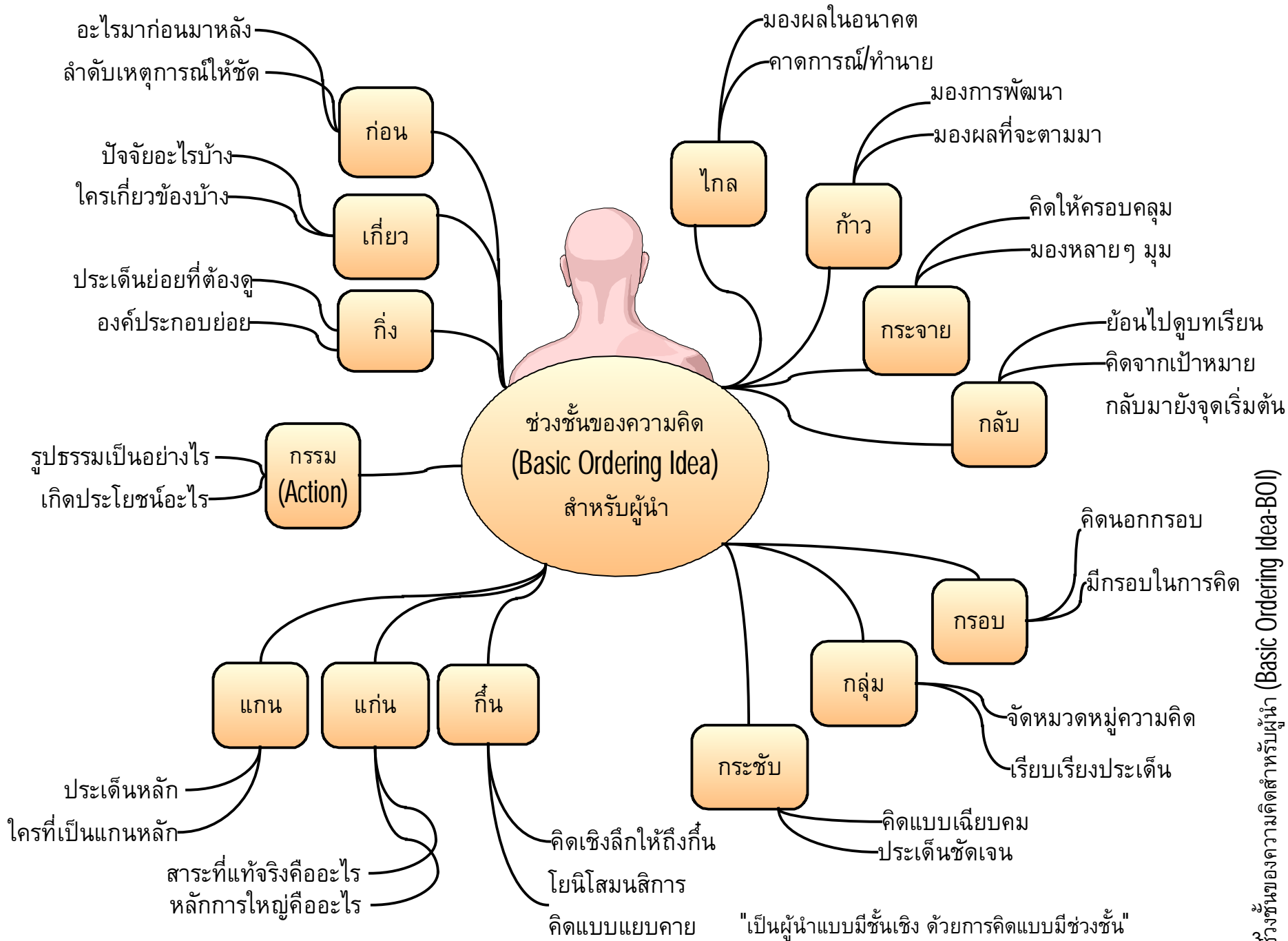
"เราตถาคตไม่เห็นความสวัสดิ์อื่นใดของสัตว์ทั้งหลาย นอกจากปัญญา เรื่องตรัสรู้ ความเพียร ความสำเร็จในธรรม และความเสียสละ"

เอกสารประกอบการบรรยาย "ต้นกล้าชีวิต มองชีวิตแบบองค์รวม"

เกอทัชกร ดร. ประชาสารร์ แสนภักดี **Ph.D.** www.prachasan.com

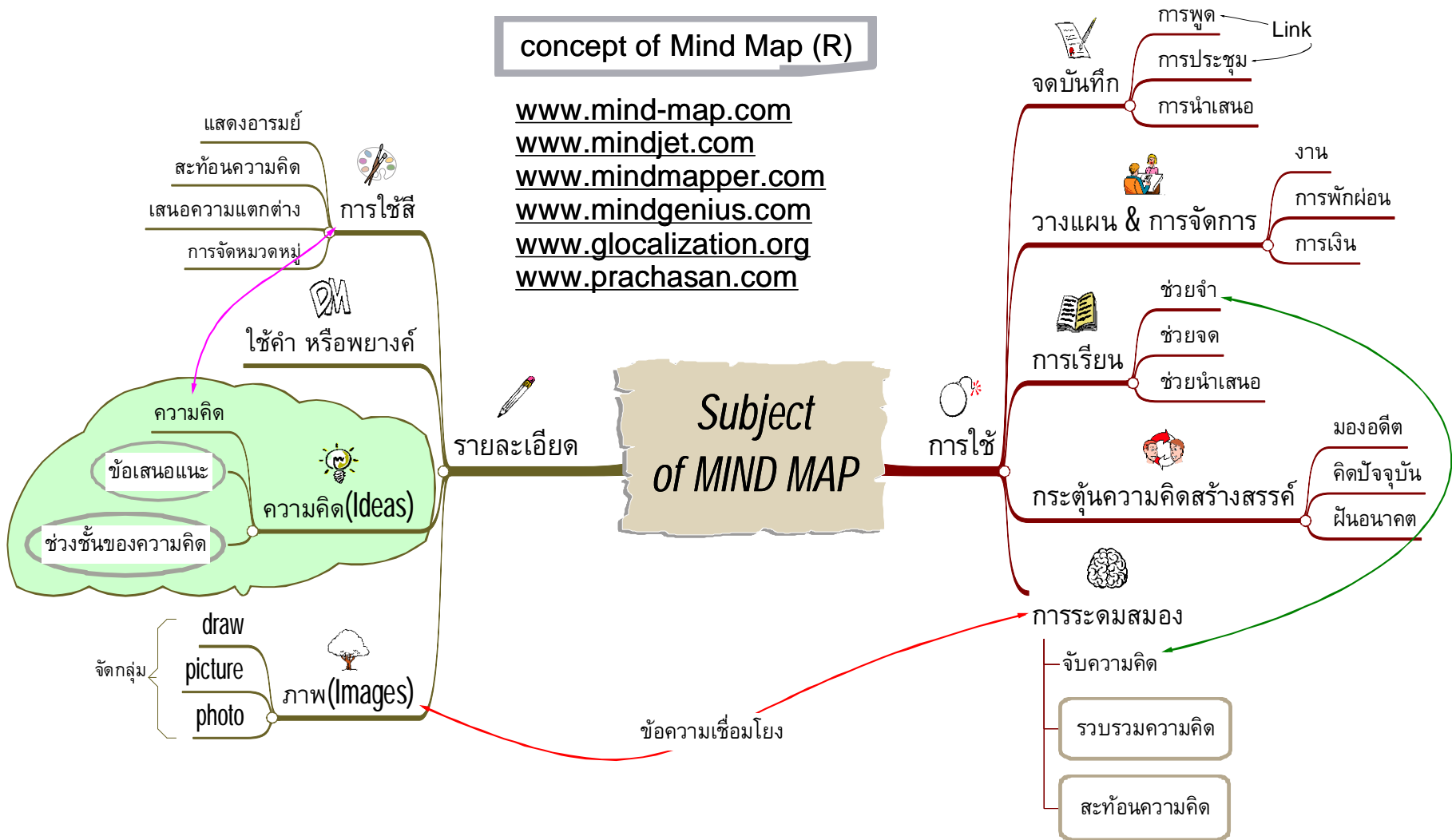

มองปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาด้วยหลักการ 14 ก ปรับประยุกต์ใช้สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารเพื่อเพื่อสุขภาพ (health com)

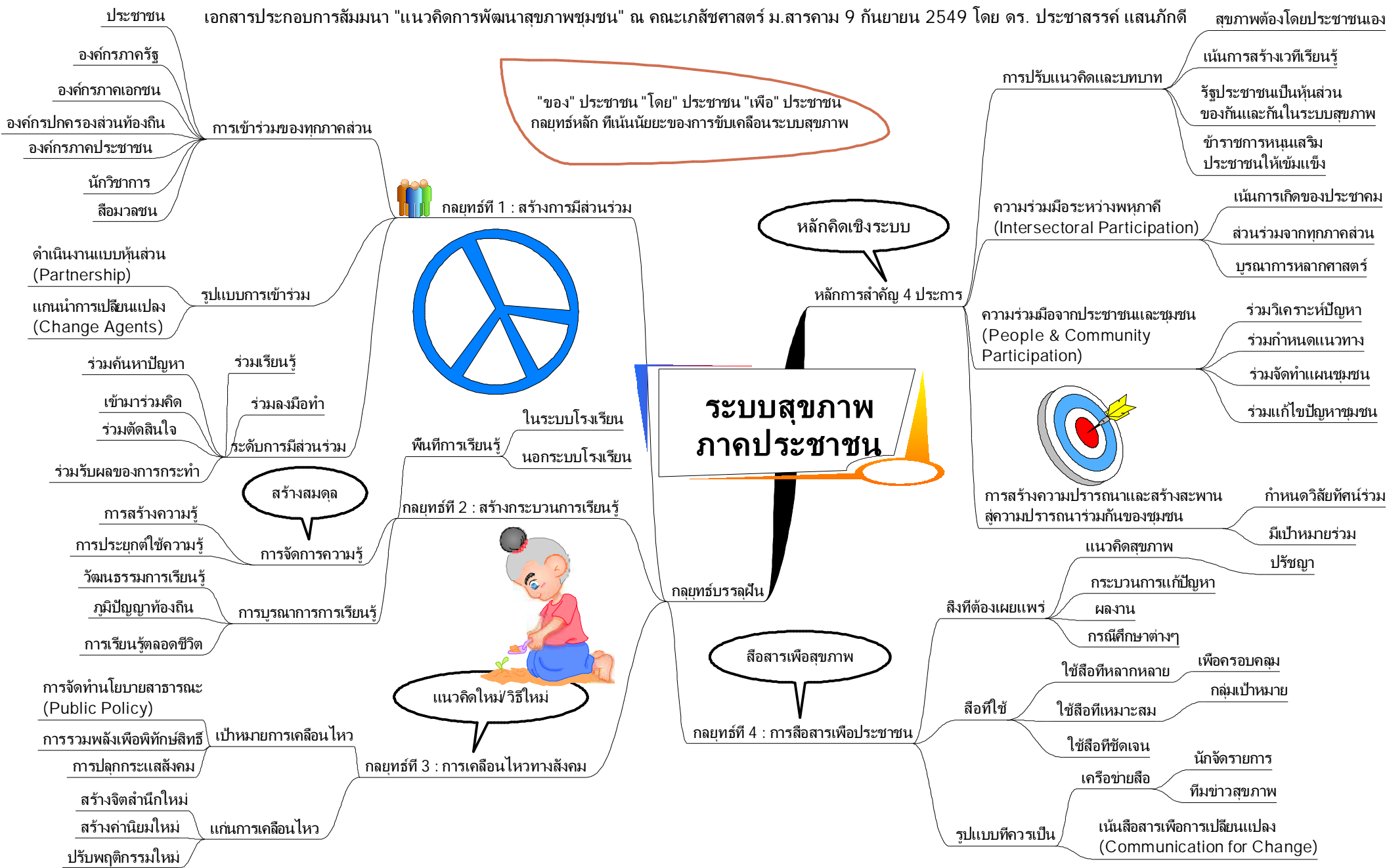

concept of Mind Map (R)

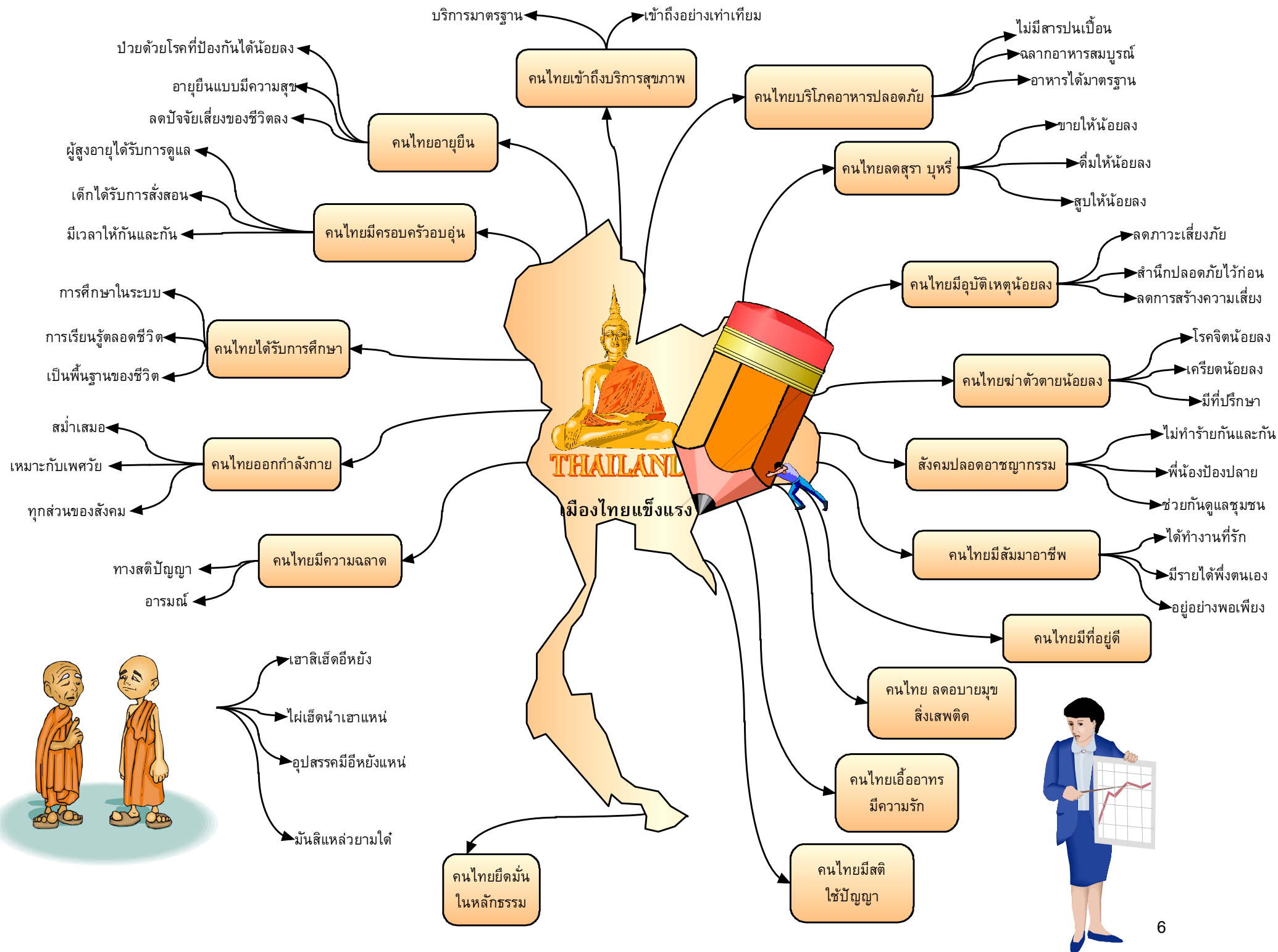
www.mind-map.com
www.mindjet.com
www.mindmapper.com
www.mindgenius.com
www.glocalization.org
www.prachasan.com

เอกสารประกอบการบรรยาย "การพัฒนาสุขภาพชุมชน" คณะเภสัชศาสตร์ ม.สารคาม 9 กันยายน 2549 โดย ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

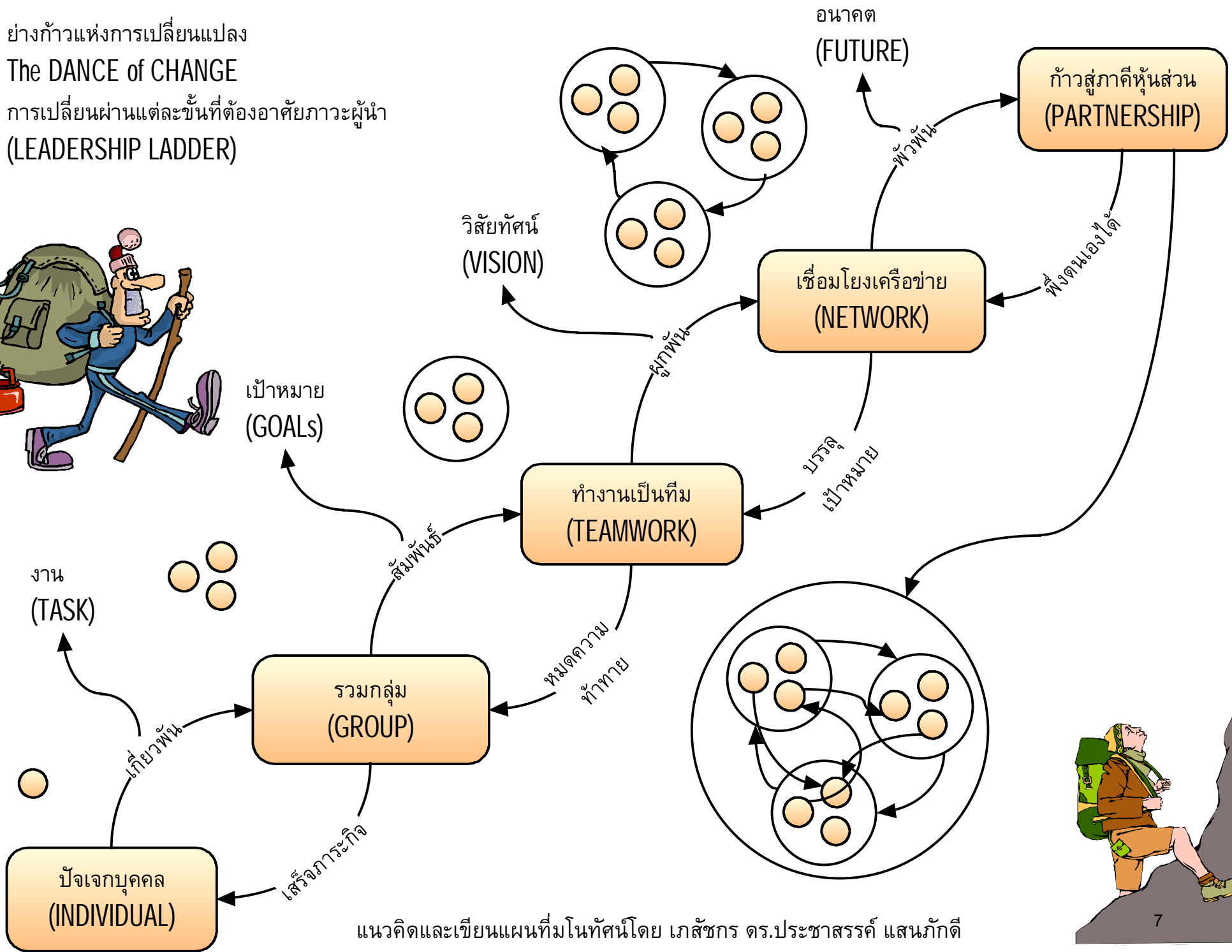
หลักสำคัญและกลยุทธ์การขับเคลื่อน ระบบสุขภาพภาคประชาชน จากหนังสือ สิทธิ หน้าที่ พลเมือง ระบบสุขภาพภาคประชาชน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
 เขียนแผนที่ความคิดโดย เกลัชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล - ขอนแก่น เอกสารแผ่นนี้ download ได้จากเว็บไซต์ www.prachasan.com

ย่างก้าวแห่งการเปลี่ยนแปลง

The DANCE of CHANGE

การเปลี่ยนผ่านแต่ละขั้นที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำ
(LEADERSHIP LADDER)

แนวคิดและเขียนแผนทีมโนทัศน์โดย เกษัชกร ดร.ประชาสรรค์ แสนภักดี

ประวัติชีวิต จากหนังสือ วิธีชุมชน คู่มือการรู้ที่ทำงานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก
โดย นพ. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ Mind Mapping โดย เกษชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

ประวัติชีวิต

การเรียนรู้อีกหนึ่งชีวิต
ทำให้เราเข้าใจ มีความละเอียดอ่อน

ทั้งทางการ

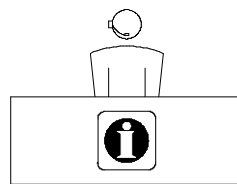
ควรสนใจประวัติชีวิตทุกกลุ่ม

ไม่เป็นทางการ

ควรนำข้อมูลมาอภิปรายเชิงวิชาการ
เพื่อเรียนรู้กันในกลุ่ม

การเริ่มต้นควรเริ่มจากผังเครือญาติ
เพื่อจะได้รู้จักและเข้าใจตัวละคร

ข้อเสนอแนะ

เพิ่มมิติของความเป็นมนุษย์
มองเห็นรายละเอียดชีวิตชาวบ้าน

สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี
ระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวบ้าน

เข้าใจ และมีความละเอียดอ่อน
ในการบริการชาวบ้าน

เป้าหมายสำคัญของเครื่องมือ

เจ้าหน้าที่ไม่สนใจบริบทของชีวิต

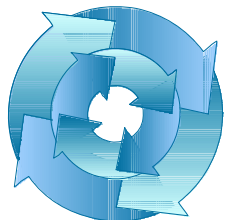
รักษาแต่โรค

สนใจแต่ไข้

จ่ายแต่ยา

สนใจมิติชีวิตะวิทยา
มากกว่ามิติมนุษย์

ปัญหาที่พบในชุมชน

คนจน คนทุกข์
คนยาก

คนป่วย

คนแตก คนแก่

กลุ่มผู้นำ

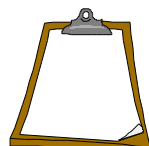
เครื่องมือนำเราไปสู่เรื่องราวของชีวิต

เกิดมุมมองที่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์

เข้าใจชาวบ้านมากขึ้น

สะท้อนความทุกข์ ยากของชาวบ้าน

ประวัติชีวิตคืออะไร

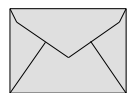
เป็นยาถอนพิษของการมองเห็นแต่ไข้
มองไม่เห็นคน ของเจ้าหน้าที่

มองเรื่องราวชีวิต

ลักษณะคำถาม

ความเคลื่อนไหวของชีวิต

ใช้เป็นสื่อกลางในการเข้าใจชาวบ้าน

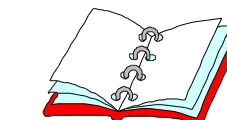

ใช้เป็นเครื่องมือเข้าถึงมิติของความเป็นมนุษย์
ของชาวบ้านได้มากขึ้น

ประโยชน์การนำไปใช้

ใช้เก็บไว้เป็นส่วนหนึ่งของ
Family folder งานบริการ

ใช้เป็นข้อมูลในการทำงาน
เชิงวิชาการในการดูแลผู้ป่วย

แนวทางการศึกษาประวัติชีวิต

กลุ่มเป้าหมายคือใคร?

มองเรื่องราวชีวิต

ความเคลื่อนไหวของชีวิต

การทำประวัติชีวิต
ช่วยเพิ่มความละเอียดอ่อน
และเรียนรู้ความเป็นมนุษย์

การมอง เรื่องราว (Story)
มากกว่าข้อเท็จจริง (Fact)

สรุป

การได้ข้อมูลที่สมบูรณ์
อาจจะต้องอาศัยคนรอบข้าง
เจ้าของประวัติ

เพื่อนบ้าน

ญาติพี่น้อง

ผู้นำ

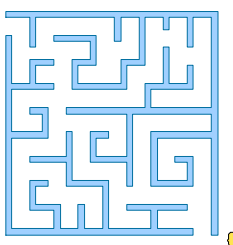
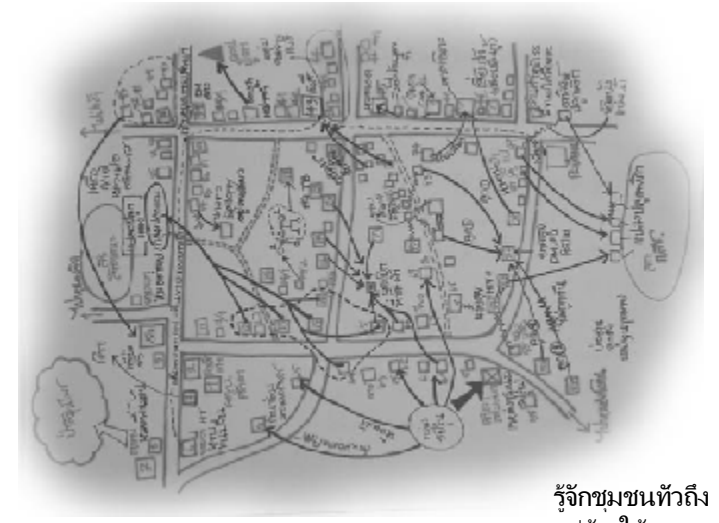
คน กับ ชุมชน

คนในฐานะมนุษย์

ละเอียดอ่อนในการมอง

แผนที่เดินดิน จากหนังสือ วิถีชุมชน คู่มือการรู้ที่ทำงานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก โดย นพ. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ Mind Mapping โดย เกษัชกร ดร. ประชาสารค์ แสนภักดี

แผนที่เดินดิน

การทำแผนที่เดินดินให้สมบูรณ์ มีข้อแนะนำเพิ่มเติมดังนี้

ภาพตัวอย่างแผนที่เดินดิน

- ไม่เร่งรีบ ควรจะเดินเท้าทำ
- นำแผนที่เก่าไปประกอบ
- ควรทำงานเป็นทีม ไม่แยกกันเขียน
- ต้องสังเกต แลกเปลี่ยนกันในทีม ถึงสิ่งที่ได้รับรู้ ที่หลากหลาย
- ข้อดีรวดเร็ว
- ข้อเสียมีอคติ
- เรื่องราวของชุมชน

การให้ผู้นำพาเดิน
เขียนข้อสังเกต

- เป็นเครื่องมือชิ้นแรกก่อนทำงานชุมชน
- ทำให้เห็นภาพรวมของชุมชนครบถ้วนที่สุด (Whole)
- ทำให้ได้ข้อมูลมากที่สุด ในระยะเวลาสั้น (Time)
- มีข้อมูลน่าเชื่อถือมากที่สุด เพราะได้จากการสังเกตด้วยตนเอง

เป้าหมายสำคัญของเครื่องมือ (Goals)

ปัญหาที่พบในการทำงานนำไปสู่การใช้แผนที่เดินดิน

- รู้จักชุมชนทั่วถึง แต่ต้องใช้เวลา
- รู้จักชุมชนเพียงบางส่วน
- รู้จักชุมชนไม่ทั่วถึง ไม่รู้จะเริ่มต้นยังไงดี

ทำงานชุมชน แต่ไม่รู้จักชุมชนอย่างแท้จริง ถึงแก่น

- ต่างจากแผนที่นั่งโต๊ะ
- เป็นสิ่งที่ทำขึ้นง่ายๆ
- อาศัยเพียงการสำรวจด้วยตา
- ลักษณะทางกายภาพ
- สิ่งแวดล้อมของชุมชน
- สิ่งต่างๆ ที่พบเห็นด้วยตา
- กระดาษ
- เครื่องเขียน

การใช้วิธีการจดบันทึก

แผนที่เดินดินคืออะไร (Foot Map)

- วิธีการทำ
- การดู
 - การสัมผัส
 - การสังเกต
 - การรับฟัง

ใช้แผนที่นั่งโต๊ะเป็นจุดเริ่มต้น

ข้อมูล จปฐ. น่าร่อง

ประหยัดเวลา เพิ่มความสมบูรณ์

วิธีการทำแผนที่เดินดิน

ใช้ข้อมูลเดิม

ความสำคัญอยู่ที่การไปดูให้เห็น

ไม่เน้นการเขียนให้สวยหรือสมบูรณ์ครบถ้วน

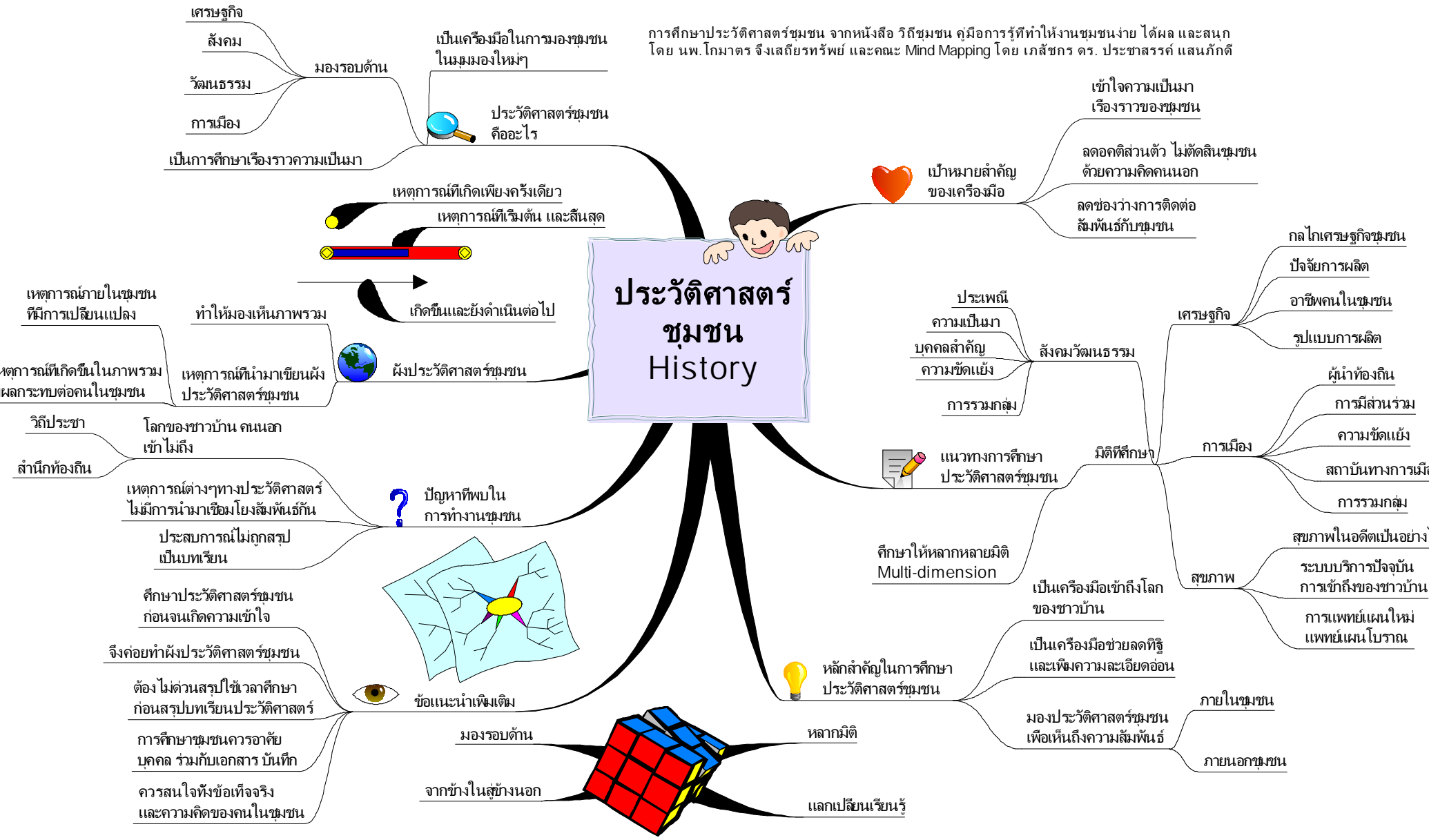
หน้าที่ทางสังคม Social meaning and Social function

ต้องเข้าใจ พื้นที่ทางกายภาพ (Physical space)

มองเห็นความสัมพันธ์

การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน จากหนังสือ วิธีชุมชน คู่มือการรู้ที่ทำงานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก โดย นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ Mind Mapping โดย เกสิทธิ์ ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

ประวัติศาสตร์ชุมชน History

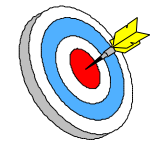

ผังเครือญาติ Family Tree

ผังเครือญาติ จากหนังสือ วิถีชุมชน คู่มือการทำให้งานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก โดย นพ. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ Mind Mapping โดย เกษัชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

เข้าใจโครงสร้างความสัมพันธ์ของชุมชนเชิงเครือญาติ

ใช้เป็นการศึกษารากฐานที่สำคัญ
รู้จักตัวบุคคลและความสัมพันธ์ในระยะเวลาที่สั้นๆ
เป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์เจ้าหน้าที่กับชาวบ้าน

เป้าหมายสำคัญของเครื่องมือ

การถอดความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติ

ความสัมพันธ์เชิงสายเลือด
มองเห็นรากฐานของชุมชน

เมือง
ชนบท

ผังเครือญาติคืออะไร

กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ร่วมกัน

อ่านสัญลักษณ์ได้
เพิ่มข้อมูลที่เปลี่ยนแปลง
สัญลักษณ์แฉะลึก

วิธีการทำผังเครือญาติ

○ = △ = ○

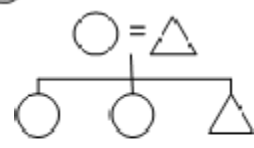
= สัญลักษณ์การมีภรรยาสองคน

เป็นมาตรฐานเดียวกัน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในผังเครือญาติ

- = สัญลักษณ์แทนผู้หญิง
- ▲ = สัญลักษณ์แทนผู้ให้ข้อมูล (
- △ = สัญลักษณ์แทนผู้ชาย
- = △ = สัญลักษณ์การแต่งงาน
- △ ∅ = สัญลักษณ์การตาย
- ≠ △ = สัญลักษณ์การหย่าร้าง
- △ ⊙ = สัญลักษณ์คนป่วย
- ~ △ = สัญลักษณ์โรคติดต่อหรือมีปัญหาระหว่างกัน

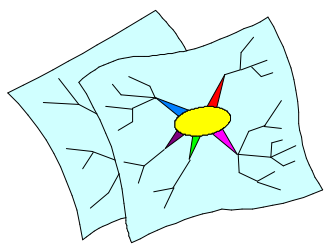

สัญลักษณ์การมีบุตร

ประโยชน์การนำไปใช้

- มองเห็น Family folder
- การดูแลครอบครัวทั้งครอบครัว
- มองเห็นปัญหาเชิงระบบ
- การป้องกันโรค

ปัญหาที่พบในการทำงานชุมชน

- ปัญหาของเจ้าหน้าที่ขาดทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
- มองไม่เห็นความสัมพันธ์ในชุมชนจริงๆ

การรู้จักคนในชุมชนเหมือนรู้จักตัวละครในภาพยนตร์

- รู้จักตัวละครมากขึ้น
- เข้าใจเรื่องราวความสัมพันธ์
- เข้าใจชุมชนลุ่มลึก

ต้องลงไปทำจริงๆ

บทสรุป

เป็นเครื่องมือเรียนรู้อะไร

ใช้ร่วมกับแผนที่เดินดิน

การถอดผังเครือญาติควรใช้สัญลักษณ์มาตรฐาน

ข้อแนะนำ

- ต้องรู้จักชื่อบุคคลในผังเครือญาติ
- ถอดผังเครือญาติให้ได้มากที่สุด
- ควรให้ความสำคัญกับผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสนใจเฉพาะผังเครือญาติ
- ควรรู้จักอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของชื่อในผังเครือญาติ

ผังเครือญาติต้องเป็นพลวัต dynamic tree

มีการเปลี่ยนแปลง
ต้องติดตามเป็นระยะ

โครงสร้างองค์กรชุมชน จากหนังสือ วิถีชุมชน คู่มือการรู้ที่ทำงานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก โดย นพ. โกมาทร จิงเสถียรทรัพย์ และคณะ Mind Mapping โดย เกสัชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

โครงสร้าง องค์กรชุมชน

ผู้นำทางการ/ไม่เป็นทางการ
เขียนเส้นความสัมพันธ์

เขียนเส้นความสัมพันธ์
ทั้งหมดที่อยู่ในแฉวงเดียวกัน

○ = สัญลักษณ์แทนผู้หญิง
△ = สัญลักษณ์แทนผู้ชาย
— = สัญลักษณ์แทนสัมพันธ์ที่ดี
~ = สัญลักษณ์แทนความขัดแย้ง
⊖ = ความสัมพันธ์ในกลุ่มเดียวกัน

มองโครงสร้างชุมชน
เห็นความสัมพันธ์ในแง่มุมต่างๆ

รายชื่อองค์กรในกระดาษ
อาจเป็นเพียงภาพลวงตา

ศึกษาศักยภาพองค์กร
มองที่ปฏิบัติการ

องค์กรทางการ

องค์กรไม่เป็นทางการ

เก็บข้อมูลให้ครบ

ข้อมูลบางอย่างต้อง
สังเกตร่วมกับการพูดคุย

เก็บข้อมูลในระดับปฏิบัติการ
ให้ได้มากที่สุด (Action)

ตามดูการเปลี่ยนแปลง

ปรับปรุงเป็นระยะ

ต้องใช้เวลาในการศึกษา
ไม่ควรเร่งรีบเกินไป

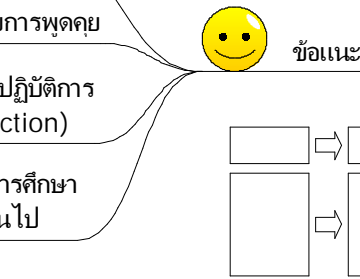
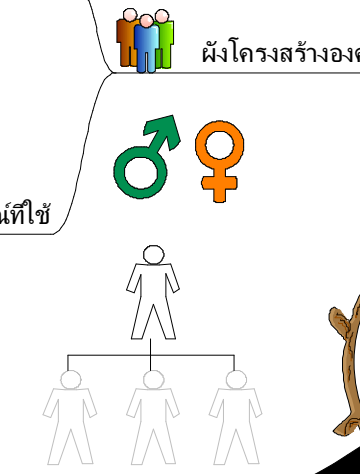
ขั้นที่ 1

ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 3

ขั้นตอน

เชื่อมโยงทุกประเภท
ขององค์กรชุมชน

? โครงสร้างองค์กรชุมชนคืออะไร

เป้าหมายสำคัญของเครื่องมือ

เข้าใจความสัมพันธ์
ในแง่มุมต่างๆ

ปัญหาที่พบในการทำงานชุมชน

สนใจเฉพาะโครงสร้างทางการ

สนใจเฉพาะผู้นำทางการ

มองไม่เห็นสิ่งที่อยู่ภายใน

อำนาจในชุมชน

ทุนทางสังคม

การศึกษาแผนความสัมพันธ์

แนวทางในการศึกษา
โครงสร้างองค์กรชุมชน

มิติที่ศึกษา

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ทางสังคม

ความสัมพันธ์ทางการเมือง

ok ประโยชน์ในการนำไปใช้

มองเห็นความหลากหลาย
ของชุมชน

วางแผนการทำงานชุมชน
อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ใช้ประโยชน์จากโครงสร้างชุมชน
เอื้อในการทำงานสุขภาพ

การมีส่วนร่วม

การเคลื่อนไหวงาน

เป้าหมายการศึกษา

สถาบัน

องค์กร

บุคคล

วิธีการ

ไม่เป็นทางการ

เศรษฐกิจ

สังคม

ตัวแปร

การเมือง

ช่วยให้เข้าใจโครงสร้าง
องค์กรชุมชนแบบรอบด้าน

สำรวจแหล่งพึ่งพา
ด้านสุขภาพของชุมชน

ระบบสุขภาพชุมชน จากหนังสือ วิธีชุมชน คู่มือการรู้ที่ทำงานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก
โดย นพ. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ Mind Mapping โดย เกสัชกร ดร. ประชาสรรณณ์ แสนภักดี

สัมภาษณ์ประวัติชีวิต
เพื่อเข้าใจระบบสุขภาพ

เข้าไปดูการใช้จ่ายจากร้านชำ

ควารสนใจกิจกรรมของชุมชน
ด้านสุขภาพ / การออกกำลังกาย

แยกประเด็นเชิงบวก
เชิงลบจาก Mind Map

มองว่าชาวบ้านพึ่งระบบ
บริการของรัฐอย่างเดียว

มองไม่เห็นกลุ่มสุขภาพ
ที่มีอยู่ในชุมชน

มองเห็นแหล่งการพึ่ง
ตนเองของชาวบ้าน

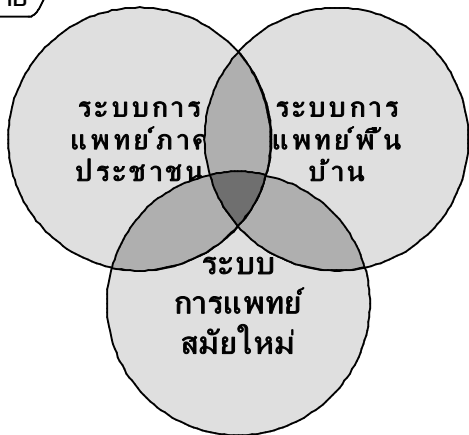
วิธีคิด

ทัศนคติ

สิ่งที่ต้องเข้าใจ
(ที่มีต่อโรคของชุมชน)

วิธีการรักษาของชาวบ้าน

ความหลากหลาย

สามระบบโลกสุขภาพ
ของชาวบ้าน

ข้อแนะนำ

บทสรุป

ขยายกรอบความคิด
มองความเจ็บป่วยในหลายมิติ

พหุลักษณะทางการแพทย์
คือต้นทุนของระบบสุขภาพ

การศึกษาาระบบสุขภาพ
คือการเข้าถึงวิถีชุมชน

เพื่อให้เห็นระบบการแพทย์
ที่หลากหลายในชุมชน

เป้าหมายสำคัญ
ของเครื่องมือ

นำความหลากหลายในชุมชน
มาประยุกต์ใช้กับงานบริการ
ด้านสาธารณสุข

เส้นทางการรักษาความเจ็บป่วย

ติดตามวิถีของชาวบ้าน

เข้าใจเรื่องราวสุขภาพ

จุกเสียด --> ยาย --> ปวดท้อง
กินของผิด --> ซ้อยาขับลม --> กินยาหมด

ระบบทฤษฎีโลก

ระบบพหุลักษณะทางการแพทย์
ที่มีอยู่ในชุมชน

ระบบการดูแลรักษาสุขภาพ

ระดมความคิดเห็น
ระบบสุขภาพชุมชน

จากทุกภาคส่วน
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เขียน Mind Map ระบบสุขภาพ

จัดหมวดหมู่

มองภาพรวม

